

Handboll som integrationsarena?

En studie om hur elitherrhandbollsföreningar
arbetar med inkludering och integrering

Joel Lundin

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete grundnivå 69:2018
Ämneslärare med inriktning specialidrott 2014-2019
Handledare: Daniel Roe
Examinator: Leif Yttergren

Sammanfattning

Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen var att identifiera och analysera hur svenska elithandbollsforeningar arbetar med frågor om integration och inkludering. Följande frågeställningar ställdes: Vilka riktlinjer och policydokument finns för integreringsarbete utfärdat av Svenska handbollsförbundet? Hur framträder integreringsarbete på elithandbollsforeningars hemsidor? Hur talar företrädare för elithandbollsforeningar om integrering och inkludering?

Metod

I uppsatsen används en kvalitativ ansats och studien inspireras av innehållsanalys av dokument och intervjuer. I uppsatsen studeras vad Svenska handbollsförbundet och fjorton elitherrhandbollsklubbar i Svenska handbollsligan förmedlar via sina hemsidor om integration och social inkludering. Vidare har tre intervjuer genomförts med personer som arbetar på strategiska positioner inom klubbarna. I analysen används tre olika kategorier: integration in till idrott, integration genom idrott och avsaknad av integration.

Resultat

Frågor om integrering är svagt formulerade på Svenska handbollsförbundets hemsida. Resultaten visar att integreringsarbetet framkommer svagt eller saknas på elithandbollsforeningarnas hemsidor. I intervjuerna talar informanterna om *integrering in till idrott* och menar att det kan bidra med nyrekrytering av spelare och ökat publiktryck. Informanterna talar även om *integrering genom idrott* och menar att handbollen kan bidra till att fostra goda samhällsmedborgare och att deras klubbar driver olika integreringsprojekt. Informanterna talar även om *avsaknad av integrering* och menar att dels att det borde fokuseras på att skapa mötesplatser för alla medborgare, dels att det görs för lite för att locka invandrare och nyanlända till handbollen.

Slutsats

Handbollen är en relativt svag integrationsarena när det handlar om att locka invandrare och nyanlända till sporten. Svenska handbollsförbundet och elitherrhandbollsklubbar har inte integrationsfrågan som en prioriterad fråga på sina hemsidor. Företrädare för elitherrhandbollsklubbar talar om att integrering är en viktig fråga och att handbollen kan bidra till att fostra goda samhällsmedborgare. Av särskild vikt är nyrekrytering av spelare samt att öka publiktrycket i samband med matcher.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Bakgrund.....	1
3. Tidigare forskning.....	3
3.1 Den organiserade idrotten och inkludering.....	3
3.2 Projekt för integrering genom idrott.....	4
3.3 Idrott och inkludering.....	5
3.4 Den svenska idrottsrörelsens roll.....	6
3.5 Handboll och integration.....	6
4. Syfte och frågeställningar.....	7
5. Teoretisk referensram.....	7
5.1 Integration.....	7
5.2 Assimilation.....	8
5.3 Mångkulturalism.....	8
5.4 Segregation.....	9
6 Metod.....	9
6.1 Kvalitativ ansats.....	9
6.2 Urval.....	10
6.3. Dokument som datakälla.....	11
6.4 Intervjuform.....	12
6.5. Genomförande och analys.....	13
6.5.1 Dokument.....	13
6.5.2 Intervjuer.....	14
6.6 Kvalitetsaspekter.....	14
6.6.1 Tillförlitlighet.....	15
6.6.2 Äkthet.....	15
6.7 Etiska överväganden.....	15
7 Resultat.....	16
7.1 Dokument.....	16
7.2 Intervjuer.....	19
7.2.1. Hur talar företrädare för elithandbollsforeningar om integrering och inkludering?	20

8 Diskussion och slutsats.....	24
9 Käll- och litteraturförteckning	30
Bilaga 1.....	34
Bilaga 2.....	35
Bilaga 3.....	37

1. Inledning

”Att få komma till Sverige betyder att jag har en framtid” svarar en ung somalier på frågan om vad det betyder att få komma till Sverige i filmen *Trevligt folk* (2015). Filmen är en svensk dokumentär som handlar om unga somalier i Borlänge som genom att lära sig spela bandy även förväntas bli integrerade i det svenska samhället. Den tidigare kultur- och demokratiministern Alice Bah Kuhnke menar att civilsamhället har ett stort ansvar för samhällets integreringsfrågor och hon berömmar Borlänge Bandy för projektet med Somalia bandy (Dalarnas tidningar 2016). Är idrotten en möjlig integrationsarena? Ordet integrationsarena består av två delar. Dels handlar det om integration som en del av samhällets invandrings- och flyktingpolitik, dels handlar det om mötesplatsen där denna integration förväntas ske (Petersson 2000). En arena passar väl in i en text om idrott eftersom det är en plats där många idrottsevenemang sker. I föreliggande uppsats undersöks i vilken utsträckning elithandbollsöreningar arbetar med integration och inkludering och på vilket sätt. Inledningsvis ges en bakgrund till vad integration är och idrottens potentiella del av denna integration.

Vidare presenteras tidigare forskning kring idrott och integration. Därefter redogörs för uppsatsens syfte och vilka frågeställningar som ställs i uppsatsen. Sedan följer ett metodavsnitt som behandlar genomförande, etik och tillförlitlighet. Därefter redovisas resultat och analys följt av en diskussion.

2. Bakgrund

I skrivande stund pågår krig där mängder av människor tvingas att fly sitt land. Enligt UNHCR som är FN:s flyktingprogram är det just nu över 68 miljoner människor på flykt i världen. Hälften av alla dessa flyktingar kommer från de tre krigsdrabbade länderna Syrien, Afghanistan och Somalia (United Nations High Commissioners for Refugees 2018). Många av dessa drabbade människor söker trygghet inom EU:s länder. Under både år 2015 och 2016 sökte 1,3 miljoner människor asyl i olika europeiska länder. Därefter minskade antalet asylsökningar till nästan hälften år 2017. Detta trots att antalet flyktingar ökade under det året (Eurostat 2018).

Enligt Eurostats rapport (2018) om medelåldern av flyktingar visar den att en tredjedel av världens flyktingar är under 18 år. Hälften av alla personer som sökte asyl för första gången var i åldrarna 18 – 34 år. Denna åldersfördelning är nästan likadan i EU:s samtliga länder (Eurostat 2018). I Sverige sökte 162 000 människor asyl år 2015 varav 70 384 av de asylsökande var barn. Även i Sverige har asylsökningarna minskat markant, och år 2017 var det 25 666 som sökte asyl i Sverige (Migrationsinfo 2018). Dessa människor kommer ofta från krigsdrabbade områden där deras liv har varit i stor fara. I dagens politiska debatt får integrationsfrågan stort utrymme och mycket ansvar läggs på flyktingarna som individer. För att integreras i samhället är det viktigt att man lär sig språket för att kunna få arbete. Men det är också centralt att samhället erbjuder rätt verktyg för att lyckas i det nya landet. Integrationsfrågan är viktig och nödvändig för att inte flyktingarna ska hamna i socialt utanförskap, vilket kan leda till splittringar i samhället.

En väg för att öka tryggheten och för att minska utanförskapet för människor kan vara att ta hjälp av idrotten. Enligt Riksidrottsförbundets (RF) dokument *Idrotten vill* ska idrottsrörelsen arbeta för en ”ökad förståelse för folk från andra kulturer och härigenom motverka rasism och främlingsfientlighet. Detta kan göras genom att aktivt arbeta för att invandrare och barn och ungdomar med invandrabakgrund kommer med i idrottens föreningsverksamhet” (Riksidrottsförbundet 2018a). Idrotten kan enligt Riksidrottsförbundet lära utövarna att samarbeta med hjälp av gemensamt uppsatta mål. Inom idrotten står inte klasstillhörighet, etnicitet eller religion i fokus, utan istället kan idrott potentiellt ge glädje, fysisk rörelse och gemenskap genom att bryta barriärer mellan individer och därmed skapa möjligheter för integration. Det tycks det finnas många argument för idrott som en integrationsarena. Unicef (2018) lyfter exempelvis fram idrott som en möjlighet för barn och unga att bli socialt inkluderade: ”Sport can provide a way to break down barriers and promote inclusion of children who are often left on the sidelines. Full participation in sport activities can benefit people who are usually excluded” (Unicef 2017)

Unicef tar fasta på att barn kan mötas i en positiv kontext genom idrott oavsett kön, förmåga eller bakgrund. Det framträder även att idrott kan få barn att upptäcka den egna kapaciteten och möjliggöra förändringar. I Unicefs text framstår idrott som en unik möjlighet för att motverka diskriminering och att ge alla barn en chans att utvecklas.

Professorn i idrottsvetenskap Johan Norberg har på uppdrag av Riksidrottsförbundet gjort en sammanställning av fyra olika studier om idrott och integration. En av slutsatserna i rapporten är att barn och ungdomar med invandrarbakgrund är underrepresenterade i föreningsidrotten och att de är mindre fysiskt aktiva (Norberg 2002). Fotboll är den idrott i Sverige med flest aktiva (Riksidrottsförbundet 2018b). En anledning till det är att fotbollen får stor uppmärksamhet i världen genom den mediala spridningen. Fotboll är också lättillgängligt och deltagande i fotboll för inte med sig stora kostnader för individen. Det är därför inte förvånande att fotboll är den populäraste idrotten för barn med invandrarbakgrund. En studie av 1000 aktiva visar att 23 procent av ungdomarna inom fotboll hade minst en förälder med utländsk härkomst (Peterson 2000).

Om idrotten kan användas som en fungerande integreringsarena borde andra idrotter än fotboll kunna engagera fler ungdomar med olika bakgrunder. Den här uppsatsen kommer att undersöka om handbollen är en möjlig integrationsarena. Handboll är något som jag själv har stor erfarenhet av och det verkar som det inte finns mycket forskning om just handboll och integreringsarbete. Föreliggande uppsats avser att bidra med en pusselbit och hjälpa till att fylla denna kunskapslucka.

3. Tidigare forskning

Nedan presenteras tidigare forskning inom idrott, integration och inkludering. Avsnittet är uppdelat i fem delar som är den organiserade idrotten och inkludering, projekt för integrering genom idrott, idrott och inkludering, den svenska idrottsrörelsens roll samt handboll och integrering.

3.1 Den organiserade idrotten och inkludering

I Sverige är idrott organiserat i idrottsföreningar och deras största uppgift är att ge möjlighet till idrott för samhällsmedborgarna. Många av tränarna leder lagen utan ersättning och gör mycket arbete ideellt. I en internationell studie menar Nicholls och Collins (2005) att klubbar är bättre på att föra samman människor från samma sociala grupp. Det betyder att idrotten ökar samhörigheten mellan personer med samma bakgrund. Klubbarna har således svårare för att föra samman människor med olika social status närmre varandra. Haudenhuyse,

Theeboom och Skille (2014) menar att det är viktigt att skapa positiva erfarenheter för personer från socioekonomiskt svaga områden inom organiserade idrottsklubbar. De menar att detta kan hjälpa dessa personer även inom andra organiserade kontexter såsom skola och arbetsmarknad. Haudenhuyse, Theeboom och Skille (2014) visar att språket utvecklas genom idrottsdeltagande men även att personernas hälsa förbättras genom att vara med i den organiserade idrotten.

3.2 Projekt för integrering genom idrott

I Sverige har flera projekt skapats för att genom idrott integrera människor som befinner sig i en risk att hamna i gängkriminalitet och utanförskap. Projekten vill uppmärksamma och inspirera det goda idrotten gör i samhället. Här nedan redovisas tre av dessa projekt. *Idrottens kraft* är ett projekt som samverkar med kommunen. Projektet riktar sina insatser mot unga människor i utsatta områden. Kommunen startade projektet eftersom de hade problem med skadegörelse och gängkriminalitet. Idén med verksamheten är att genom att samverka med kommun, skola och idrottsföreningar nå ut till inaktiva personer som anses vara i riskzonen för att hamna i kriminalitet. Idrottens kraft delar även ut utmärkelser till årets bästa inkluderingsprojekt inom idrotten (Idrottens kraft 2018).

Idrottsvetaren Niklas Hafén (2015) skriver om idrottens möjligheter att öka integrationen i samhället. Han menar att idrotten kan skapa nya grupptillhörighet som i sin tur kan minska segregation och spänning i de krigsdrabbade länderna. Hafén vill dock understryka att det finns en risk att idrotten även kan öka motsättningar mellan människor då nationalistiska tankegångar kan få mer fäste. Ett exempel på det var när Serbien mötte Albanien i ett EM-kvalmöte och en drönare åkte över med en flagga som föreställde Storalbanien. Kaos utbröts och matchen fick avbrytas. Projektet *Fotboll för fred och integration* är en verksamhet som vill öka ungas språkkunskaper i socioekonomiskt utsatta områden. De vill hjälpa ungdomar tidigt och riktar därför sina insatser mot förskolan och upp till de går i sjätte klass (Hafén 2015). Ytterligare ett projekt är *Midnattsfotboll* som är en icke-vinstdrivande verksamhet som håller i spontanfotboll på helgkvällar i utsatta områden. Projektet vänder sig till unga i utsatta områden med en ambition av att öka sammanhållningen (Ekholm & Holmlid 2018).

3.3 Idrott och inkludering

Forskningen inom idrott och inkludering är ett växande område. Många anser att idrotten kan vara avgörande för hur människor kommer in i samhället. Ekholm och Dahlstedt (2018, s.107) skriver om idrottens förmåga att aktivera unga i utsatta områden. Forskarna menar att om detta görs på rätt sätt så kan ungdomarnas självkänsla och självförtroende öka. Det kan i sin tur leda till att ungdomarna stärker sin förmåga att delta i samhället. Forskarna menar även att deltagandet kan leda till att ungdomar kommer i kontakt med positiva förebilder. På så sätt får de verktyg att klara av sin vardag på ett mer självständigt sätt.

Det finns en allmän uppfattning om att fysisk aktivitet ökar vårt fysiska välbefinnande men forskarna Haudenhuyse, Theeboom och Skille (2014) menar att detta inte alltid stämmer. Att delta i en idrottsklubb ökar automatiskt inte en persons fysiska hälsa inte ens om träningen sker kontinuerligt. För att få betydande hälsovinster behöver träningen utföras tre gånger i veckan, och den behöver vara minst 60 minuter lång. Vidare behöver deltagarna använda stora muskelgrupper och träningen ska utformas med en medelhög intensitet (Ibid.). Coalter (2015) menar att akademiker och forskare behöver inta en viss skepticism när det gäller idrottens möjligheter till social inkludering. Det finns ingen vetenskaplig grund för att idrotten i sig ökar integrationen i samhället.

Idrottsvetaren Jesper Fundberg (2004) skriver om idrottens möjlighet att vara en integrationsarena. Han menar att det inte är självklart att idrotten kan bidra till integration och att man måste se till både de negativa och positiva delarna med idrotten. Fundberg menar att idrotten kan öka motsättningar mellan personer med olika bakgrund. Idrotten kan skapa en vi-mot-dom-mentalitet. Fundberg menar att idrotten väcker starka känslor och att det kan komma till uttryck i främlingsfientliga och rasistiska uttalande. Idrotten kan vara en frizon och en arena där det är fritt fram att skrika hatiska kommentarer mot motståndarlaget. Svenska fotbollsföreningar har idag problem med huliganism och det är ofta bråk mellan fans utanför arenorna. Detta är ett tydligt exempel på hur idrotten kan öka motsättningar mellan människor och skapa en vi-mot-dom-mentalitet.

Dukic, McDonald och Spajj (2017) menar att även om retoriken kring att idrott kan vara ett verktyg för ökad integration i samhället är stark finns det inte mycket vetenskapliga bevis för

detta. De anser även att det finns en konflikt mellan politiken och praktiken samt att föreställningarna om vilka minoriteter som kan delta glider isär. Forskarna diskuterar att en klubb som påstår sig vara inkluderande och ”öppen för alla” tvingar nyanlända deltagare att anpassa sig och således assimileras in i rådande normer och kultur. Det betyder att allt ansvar läggs på individen.

3.4 Den svenska idrottsrörelsens roll

Den svenska staten räknar med att stödet till idrottsrörelsen kommer att uppnå över 2 miljarder kronor år 2019. Idrottsrörelsen får sedan själv bestämma hur det statliga, kommunala och regionala stödet används (Riksidrottsförbundet 2018c). Med detta stöd så vill den svenska regeringen att idrotten ska utformas på ett sådant sätt att så att den är möjlig för alla genom hela livet. Idrott främjar integration och god etik, bedrivs ur ett barnrättsperspektiv, bland annat genom att öka barns och ungdomars inflytande över och ansvar för sitt idrottande och bidrar till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främjar en god folkhälsa. Riksidrottsförbundet definierar idrott som ”Idrott är fysisk aktivitet som vi utför för att kunna ha roligt, må bra och prestera mera”. Professor Håkan Larsson (2013) skriver ett kapitel i antologin *Att spela vidare* om vilka strategier som finns för att få fler ungdomar att fortsätta med idrott. Han menar att det finns ett underförstått kontrakt mellan idrottsrörelsen och den svenska staten. Detta ”implicita kontrakt” handlar om att staten betalar föreningar för att idrotten ska vara öppen för alla.

3.5 Handboll och integration

Det kan konstateras att det finns en del forskning om idrott och integration, särskilt kring fotboll. Det finns däremot få studier om handboll och integration. Sburlan och Rata (2017) undersökte och observerade hur små barn (6-7 år) kunde samarbeta med varandra i handbollslag. Resultaten visar att handboll är bra arena för social integration. Agergaard (2008) genomförde en studie på kvinnliga handbollsspelare i Danmark med fokus på integration. Studien visar att antalet utländska kvinnliga handbollsspelare har ökat sedan 1990-talet i Danmark och att spelarnas motiv av att flytta till Danmark var sportsliga ambitioner. Det visar sig även vara viktigt med familjerelationer och social samvaro i laget.

Forskningsläget visar att det saknas studier om herrhandbollen som eventuell integrationsarena i Sverige.

4. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att identifiera och analysera hur svenska elithandbollsforeningar arbetar med frågor om integration och inkludering. Följande frågeställningar ställs:

1. Vilka riktlinjer och policydokument finns för integreringsarbete utfärdat av Svenska handbollsforbundet?
2. Hur framträder integreringsarbete på elithandbollsforeningars hemsidor?
3. Hur talar företrädare för elithandbollsforeningar om integrering och inkludering?

5. Teoretisk referensram

Nedan presenteras begrepp som är centrala för studien. Begreppen kommer användas i resultatredovisning samt i diskussionen tillsammans med tidigare forskning.

5.1 Integration

”I samhällsdebatten används begreppet integration vanligtvis i diskussioner om hur invandrade grupper ska inlemmas i det svenska samhället” (SOU 2008:59, s. 257). Begreppet används när ett samhälle bevaras och bildas eller när flera olika samhällen förs samman och skapar större enheter. Inom sociologisk forskning menar man att integration är en process där man börjar känna gemenskap inom ett annat samhälle. Agergaard och Sörensen (2010) menar att de senaste årens syn på integration är att det är en process då etniska minoriteter försöker att bli medlemmar av ett samhälle. En etnisk minoritetsgrupp är en grupp som utgör en minoritet inom ett visst område och har sämre tillgång till politisk makt (Ibid.). Om man ser till integration inom idrott görs skillnad på olika typer av integration såsom kulturell och social integration. Kulturell integration betyder att det skapas en förståelse för vilka normer och värden som gäller inom idrotten och som i bästa fall leder till att det skapas en ömsesidig respekt och acceptans. Social integration inom idrott betyder att det sker en utveckling av relationer mellan minoritets- och majoritetsutövare (Agergaard &

Sörensen 2010). Man brukar även prata om politisk integration som innebär att alla får ta del av de resurser och politiska rättigheter som en samhällsmedborgare har rätt till. Agergaard (2018, s. 18) understryker vikten av att specificera vilken typ av integration som man pratar om. Att delta i idrotter kan leda till social integration men behöver inte nödvändigtvis leda till man kommer in på arbetsmarknaden.

Agergaard (2018, s. 18) skiljer på *integration in till idrott* där personerna endast är integrerade inom idrotten och *integration genom idrott* där syftet är att idrotten ska hjälpa personerna in på arbetsmarknaden och in i samhället. I analysen används de två perspektiven integration in till idrott och integration genom idrott. Vidare diskuteras om handbollsklubbarna ser idrotten som ett självspelande piano där det viktiga är att personer med utländsk bakgrund kommer in till idrotten, eller om det är viktigt på vilket sätt idrotten utförs. Agergaard (2018, s. 19) menar att integration är ett begrepp som rymmer många olika koncept för hur människor ska komma in i ett samhälle.

5.2 Assimilation

Assimilation definieras som en process då immigranter och invandrare överger sin kultur för att passa in i det nya samhället (Schneider & Crul 2010). Detta är en politisk fråga om hur människor kan integreras i ett samhälle. Under 1960-talet i Sverige var det detta tankesätt som gällde, vilket innebar att invandrare skulle överge sin gamla kultur och anpassa sig till den svenska kulturen. Man tog senare avstånd från detta tankesätt och ville istället värna om alla kulturer i ett samhälle. Detta blir tydligt om man ser till regeringens proposition från 1997: ”Invandrades kulturella och språkliga bakgrund skulle inte bara erkännas, den skulle också främjas” (SOU 1997/98:16, s.15). I ett assimilerat samhälle finns inget utrymme för att bibehålla kulturella och traditionella uttryck och alla medborgare får samma politiska rättigheter. Förespråkare för assimilationssamhällen menar att frånvaron från särbehandling leder till att det inte uppstår några konflikter eller meningsskiljaktigheter. I uppsatsen kommer assimileringensbegreppen användas för att diskutera handbollsklubbarnas integreringsarbete.

5.3 Mångkulturalism

Till skillnad från assimilering så är tanken med ett mångkulturellt samhälle att flera kulturer ska kunna existera samtidigt. Enligt Nationalencyklopedin (2018) finns det en strävan att

olika kulturer ska integreras men att de ska kunna behålla sina kulturella särdrag. Det betyder att olika kulturer kan samexistera och människor leva parallellt i ett samhälle. Trondman (2005) menar att det finns en normativ mångkulturalism inom idrott som operationaliseras med hjälp av individuell bedömning, rätt till kulturbevarande och uppskattning av mångfald. Motpolen är enligt Trondman (2005) monokulturalism som innebär assimilation, krav på homogenitet och politisk organisering mot invandrare.

5.4 Segregation

Ordet segregation kommer från det latinska begreppet *segregare* som betyder sortera ut. Segregation betyder att man delar upp människor så att personer med samma bakgrund bor på samma plats (Agergaard 2018, s. 20). Denna sociala isolation från den ena gruppen kan enligt Agergaard leda till rollsegregation som betyder att etniska grupper tar specifika missgynnade roller i samhället. Denna rollsegregation menar Agergaard (Ibid.) även förekommer inom idrotten då etniska minoriteter tar specifika roller på planen.

6 Metod

I följande avsnitt presenteras en motivering till den metod som används under uppsatsens framväxt. Kvalitativ metod, urval, praktiskt tillvägagångssätt, dataanalys, kvalitetsaspekter samt etiska övervägande som kommer att behandlas.

6.1 Kvalitativ ansats

I denna studie har en kvalitativ ansats valts. Kvalitativa studier är induktiva, tolkande och konstruktionistiska (Bryman 2002, s. 250). Anledningen till valet av en kvalitativ ansats är att få en djupare inblick i problemområdet än om en kvantitativ ansats hade använts. I uppsatsen tolkas dokument och intervjuer genom att använda tidigare forskning och begrepp för att på så sätt sätta in empirin i ett större sammanhang. Bryman (2002, s. 78) menar att en kvantitativ ansats handlar om att samla in hårddata som innebär siffermässig data och att forskaren arbetar med kvantitativa mätningar. Man analyserar och kvantifierar materialet för att sedan kunna dra slutsatser. Med en kvalitativ ansats som metod så samlar man in mjukdata som består av hur individer upplever sin verklighet (Bryman, 2002, s. 22)

I denna uppsats används multipla metoder för att kunna svara på studiens frågeställningar. I uppsatsen studeras vad Svenska handbollsförbundet och handbollsklubbarna förmedlar via sina hemsidor om integration och social inkludering och vidare har tre intervjuer genomförts med personer som arbetar på strategiska positioner inom klubbarna. På så sätt undersöks om det som informanterna talar om när det handlar om hur deras handbollsklubbar arbetar med integrering och inkludering stämmer överens med det som hemsidorna anger.

Induktion och deduktion är två olika sätt som kan användas för att dra slutsatser. Det visar även relationen mellan teori och data. Bryman (2002, s. 20) förklarar att med ett induktivt arbetssätt så utgår man från datainsamlingen för att dra slutsatser. Det är vanligt att forskaren inom kvalitativ forskning använder en induktiv ansats. Man utgår alltså från sin empiri för att sedan skapa en teori. Den induktiva processen betyder att teorin är resultatet av forskningen (Bryman 2002, s. 22). Deduktion utgår istället från en teori som används för att tolka eller hypotespröva sin teori. I kvantitativ forskning är det däremot vanligare att forskaren använder sig av en deduktiv ansats. Ofta handlar kvantitativ forskning om att pröva om teorin håller. I föreliggande uppsats används en induktiv forskningsansats genom att studien utgår från empirin för att kunna dra slutsatser.

6.2 Urval

I uppsatsen undersöks vilka riktlinjer som svenska elitherrhandbollsklubbar har utfärdat via sina hemsidor när det kommer till frågor om integrering och social inkludering. I föreliggande uppsats begränsas studien till elitherrhandboll i Sverige. I Sverige spelar fjorton herrlag i den högsta handbollsligan i Sverige. Dessa klubbar är intressanta att studera eftersom unga spelare har ett stort intresse för den svenska handbollsligan och har handbollsspelare i den högsta ligan som förebilder. Normark och Persson (2009) behandlar begreppet CSR och menar att det är den verksamhet som sker utanför organisationens kärnverksamhet. CSR står för Corporate Social Responsibility och har blivit allt vanligare inom Sveriges idrottsföreningar. Företag och föreningar ska minska sitt vinstfokus och även ta ett socialt ansvar i samhället. Det ska dock sägas att föreningarna kan göra ekonomiska vinster av denna verksamhet. Utöver att tolka vad som finns skrivet på handbollsklubbarnas hemsidor har tre intervjuer genomförts med personer som arbetar inom elithandbollsföreningar.

För att få kontakt med de personer inom handbollsklubbarna som kan svara på hur de arbetar med frågor om integration och social inkludering så skickades ett missivbrev ut. Mailet skickades till klubbarnas kansli så att de själva fick bestämma vem som kunde svara på frågorna. Sex mail skickades till elitklubbarna och tre av dessa svarade. Informanterna valdes ut av klubbarna själva. Detta eftersom mailet skickades till föreningarnas kansli och frågade om de kunde hänvisa till den person som kunde tänkas svara på det som uppsatsen handlar om. Det är även intressant att personerna i studien har olika roller inom sina klubbar och därför kan ge olika perspektiv på verksamheten. Informanterna i studien har i genomsnitt 1.5 år erfarenhet av sitt yrke. I studien ingår följande informanter:

Informant	Position
Informant 1	Ansvarig för CSR-arbete och affärsutveckling
Informant 2	Sportchef
Informant 3	Idrottskonsulent

6.3. Dokument som datakälla

Dokument kan innebära många olika slags källor. Det kan exempelvis vara personliga dokument, officiella dokument från statliga myndigheter, massmedia, virtuella dokument på internet med mera. Det centrala är att dokument finns i verkligheten och inte är någonting som forskaren har bett om (Bryman, 2002, s. 356). Enligt Bryman (Ibid.) är dokument ett material som kan läsas, inte har skapats i ett speciellt samhällsvetenskapligt syfte, finns bevarade för analys och är av relevans för en samhällsvetare. Scott i Bryman (2002, s. 357) menar att kriterier för dokumentens kvalitet är om materialet är äkta, *autencitet*, om det är utan felaktigheter, *trovärdighet*, om det är typiskt, *representativitet*, samt om det är begripligt, *meningsfullhet*. I föreliggande uppsats används text från Internet som datakälla och i uppsatsen kommer dokumenten tolkas genom att inspireras av kvalitativ innehållsanalys.

6.4 Intervjuform

En intervju kan utföras på många olika sätt och eftersom uppsatsen riktar fokus mot hur personer inom elithandbollsverksamheten tänker och talar om integration och social inkludering valdes intervju som en del av metoden. En framkomlig väg är att genomföra semistrukturerade intervjuer, där en intervjuguide används som utgångspunkt (se bilaga 2). Semistrukturerade intervjuer innebär att man kan följa upp personens svar med följdfrågor och man kan även återberätta det personer säger så att man ger chans till den som blir intervjuad att vidareutveckla sina svar.

Intervjuguiden som används i föreliggande uppsats är upplagd efter de teman som intervjun ska handla om. Dessa teman handlar om föreningarnas organisation, deras syn på handbollens roll i samhället, vad de har för projekt för integrering samt vad de har för mål och visioner för klubben (se vidare bilaga 2). Det finns även möjlighet att ändra i vilken ordningsföljd som frågorna ställs. Fördelen med detta är att man kan fördjupa sig i delar som man tycker är extra intressanta och relevanta för uppsatsens frågeställningar. Nackdelen är att det krävs en större förmåga hos personen som ska genomföra intervjun att ställa bra och riktiga följdfrågor. Det är enklare att följa en strikt guide med bestämda frågor om man exempelvis känner nervositet eller ovana vid intervjusituationen. Men det kan finnas en risk att man inte får fram det man vill i intervjun. Intervjun kan ses som ett samtal mellan de personer som deltar. Som Kvale och Brinkmann (2009, s. 2) uttrycker det: "An interview is literally an inter view, an interchange of views between two persons". En fördel med att samtala i en intervju är möjligheter till frihet och flexibilitet för både forskaren och informanten.

Eriksson-Zetterquist och Ahrne (2015, s. 37) anger ett antal regler som kan vara relevanta att förhålla sig till i intervjusituationen. Intervjuaren ska lyssna på den som talar på ett tålmodigt och vänligt men intelligent och reflekterande sätt. Det är också betydelsefullt att inte framhäva någon form av auktoritet eller ge råd under intervjun. Den som intervjuar ska inte argumentera utan bara tala eller ställa frågor under särskilda förhållanden. När man genomför en intervju så är det viktigt att respondenten känner sig lugn och trygg. Därför bads informanterna att själva bestämma var intervjun skulle genomföras och de på så sätt att inte behövde oroa sig för att någon skulle höra vad som sades under intervjun (Bryman 2002, s. 306). För att skapa en trevlig stämning i intervjusituationen kan det vara bra att starta med

några uppvärmningsfrågor för att den som intervjuas ska känna sig bekväm. Det ska vara tydligt att de personer som ställer upp på intervjun gör det av egen vilja och att de när som helst kan avbryta sin medverkan. De som intervjuas måste även garanteras anonymitet och kommer därför att ha fingerade namn. Handbollsklubbarna som de arbetar på ska inte heller gå att känna igen (se vidare forskningsetik).

En intervju kan ta från tjugo minuter upp till flera timmar. Tidsaspekten är viktig och avsikten i föreliggande uppsats var att inte genomföra alltför långa intervjuer. Det är betydelsefullt att den som genomför intervjun är väl förberedd. Det kan vara bra att prova sina intervjufrågor på någon annan innan intervjun genomförs. Då kan eventuella svårigheter med frågorna korrigeras. En pilotintervju genomfördes innan de tre intervjuerna och därmed kunde intervjuguiden ändras så att det blev färre ja- eller nej-frågor. Intervjuerna spelades in på mobiltelefon och transkriberades i sin helhet.

6.5. Genomförande och analys

6.5.1 Dokument

I föreliggande uppsats har dokument från Svenska handbollsförbundets hemsida studerats såväl som att elithandbollsklubbarnas hemsidor systematiskt samlats in genom att studera de riktlinjer i form av dokument som återfinns på deras hemsidor. Det är hur dessa riktlinjer kommer till uttryck på de olika föreningarnas hemsidor som har varit fokus. De olika hemsidorna lästes flera gånger för att få en grundläggande överblick. För att samla in empirin undersöktes text på samtliga klubbars hemsidor och flik för flik studerades. Allt skrivet som handlade om integration eller att ta socialt ansvar sparades på ett separat word-dokument. Av de fjorton klubbar i svenska handbollsligan så hade tolv av dessa något skrivit om integrering på sin hemsida. Två av klubbarna hade inte något skrivet om integrering. Tre av dessa tolv hade bara någon mening och andra klubbar hade betydligt mer. Hemsidorna studerades vid två olika tillfällen för att försäkra att ingenting hade missats. Detta resulterade i ett datamaterial på 12 stycken A4-sidor. I uppsatsen benämns handbollsklubbarna A-N.

Därefter markerades de meningar som hänger ihop med olika färgpennor för att se vilka syften och meningar som framträder i texten. På så sätt kunde olika kategorier identifieras och

eventuella mönster i texten analyseras. För att tydliggöra grupperingar klipptes textdelar ut, de olika färgerna organiserades och textremsor som hörde samman i olika färggrupper organiserades. Således identifierades och analyserades texterna från de olika hemsidorna för att se vilka mönster och teman som återfinns i materialet. Under analysen arbetade jag med min empiri utifrån kategorierna integration in till idrott, integration genom idrott och avsaknad av integration. På så vis blev uppsatsens resultat ännu tydligare.

6.5.2 Intervjuer

Samtliga intervjuer genomfördes på informanternas arbetsplatser. Intervjuerna ägde rum i november 2018. Utgångspunkten är inte att informanterna endast svarar på frågor utan att de deltar i ett ömsesidigt samtal. Innan intervjun startade fick informanterna skriva under en samtyckesblankett (se bilaga 3). Där gav informanterna sitt samtycke till att intervjun spelades in och de fick även information om att de kunde avbryta när de ville. Inledningsvis berättade jag vem jag är och vad studiens huvudgripande syfte är. Intervjuguiden skapades av mig i förväg och informanterna hade inte fått ta del av den i förväg. Den är även en produkt av min förförståelse av handboll. Jag är själv handbollsspelare och har tränat handboll sedan tjugo år tillbaka. Min egen bakgrund påverkade intervjusituationen och jag kunde lätt sätta mig in i informanternas arbete. Intervjuerna varade mellan 20 till 30 minuter. Min uppfattning är att tiden var tillräcklig för att få svar på mina frågeställningar. Efter genomförd intervju transkriberades materialet direkt eftersom det är lättare när man har samtalet färskt i minnet. Därefter trycktes intervjuerna i pappersform och jag läste igenom dem flera gånger. Efter detta så sattes intervjuerna upp bredvid det andra dokumentmaterialet på väggen för att kunna analysera och jämföra materialet.

6.6 Kvalitetsaspekter

Begreppen reliabilitet och validitet är viktiga kriterier och används inom den kvantitativa forskningen för att mäta kvaliteten i studien (Bryman, 2002, s. 88). Inom den kvalitativa forskningen finns alternativa kriterier för bedömning av kvalitet. Guba och Lincoln (1994) refererat i Bryman (2002, s. 258) föreslår två grundläggande kriterier: tillförlitlighet och äkthet.

6.6.1 Tillförlitlighet

Bryman (2002, s. 258) lyfter fram att tillförlitlighet betyder att man säkerställer att forskningen har gått till enligt regler samt att det man studerats har uppfattat verkligheten på ett riktigt sätt. I en kvalitativ undersökning utifrån ett litet empiriskt material såsom i föreliggande studie går det inte att göra några generaliseringar. Det är däremot viktigt att resultaten i studien är trovärdiga och pålitliga. Genom att noga beskriva hur undersökningen ska gå tillväga visas transparens och därmed går det att följa med i de olika stegen i undersökningen. I databearbetning och analys säkerställs att resultaten blir så trovärdiga och pålitliga som möjligt. Genom fylliga redogörelser kan läsaren följa de olika stegen och överföra resultaten till en annan miljö. Detta kallar Guba och Lincoln (1994) refererat i Bryman (2002, s. 260) för överförbarhet. Ett annat begrepp är pålitlighet som innebär att det finns en fullständig och tillgänglig redogörelse för alla faser i forskningsprocessen.

6.6.2 Äkthet

Det andra viktiga begreppet för att bedöma kvalitet är äkthet eller autencitet (Bryman 2002, s. 261). Detta innebär att studien har gjort det som den avsåg att göra. Genom att använda både dokument och intervjuer har föreliggande studie kunnat ge olika perspektiv. Hemsidorna har gett klubbarnas officiella bild av hur de arbetar med integration och social inkludering. I intervjuerna har informanterna beskrivit sin bild av verkligheten.

6.7 Etiska överväganden

Det är viktigt att skydda informanterna i undersökningen. I uppsatsen kommer det inte att framgå vilken klubb de arbetar inom och det ska inte gå att spåra vilka personerna är. Samtliga informanter skrev under en samtyckesblankett där de informerades om uppsatsens huvudgripande syfte och godkände att intervjun spelades in (se vidare bilaga 3). När dokumenten presenteras skrivs inte klubbnamnen ut. Det kommer däremot vara möjligt att spåra vilken klubb som har skrivet vad eftersom citat från de olika hemsidorna används. Detta är citat och text som är öppna för allmänheten och som klubbarna själva har valt att publicera.

Uppsatsen kommer att följa Vetenskapsrådets forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Studien förhåller sig till de fyra forskningsetiska principerna;

informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Detta för att skydda informanterna så att de inte går att identifiera (Vetenskapsrådet, 2014, s. 6).

7 Resultat

Nedan presenteras studiens resultat. Inledningsvis presenteras resultaten av analyserna dokumenten. Därefter presenteras resultat av analysen av intervjuerna.

7.1 Dokument

7.1.1 Vilka riktlinjer och policydokument finns för integreringsarbete utfärdat av Svenska handbollsförbundet?

Svenska handbollsförbundets policydokument är relativt svåråtkomliga. För att finna dem behöver du gå in på dokumentbanken på hemsidan. Det är alltså inte lättillgängligt och man behöver veta var man ska leta för att hitta det man söker. Svenska handbollsförbundet har en policy mot kränkande behandlingar som de vill att samtliga klubbar ska följa:

Inom Svensk Handboll råder nolltolerans mot alla former av kränkande särbehandling. I vår verksamhet ska alla, barn, ungdomar och vuxna, känna trygghet. Vi ska ha tillit och respektera varandra oavsett kön, ålder, etnisk bakgrund, religion eller sexuell läggning (Svenskhandboll 2018).

Svenska handbollsförbundet vill att alla handbollsöreningar i landet ska diskutera vilken värdegrund som klubben har och de vill att denna policy ska genomsyra all handbollsverksamhet i landet. Vidare har de länkar under detta dokument som ska hjälpa klubbarna att utfärda ett värdegrundsarbete och få stöd i att hantera situationer där spelare känner sig kränkta. Vidare har Svenska handbollsförbundet policydokument som rör hur de vill att barn och ungdomshandboll ska spelas. De informerar även vad de menar med rent spel.

Svenska handbollsförbundet definierar barnhandboll som att utövarna är barn upp till 12 år. De menar att ungdomshandboll rör åldrarna 13-18 år och att man är vuxen från 19-års ålder. Svenska handbollsförbundet vill att barnhandboll ska bedrivas med fokus på lek och att bollen ska vara ett redskap för att genomföra leken. Träningen av barn ska kännetecknas av hög ”rolighetsgrad”, hög ”aktivitetsgrad” och hög ”bollkontaktsgrad” (Ibid.).

Svenska handbollsförbundet anger att de vill att barnen ska fortsätta spela handboll och menar att det därför är viktigt att tillgodose barnens behov. De anser att dessa behov handlar om:

- Att få vara aktiv och i rörelse, helst med boll.
- Att känna sig trygg i gruppen.
- Att det är ordning och reda.
- Att bli sedd under träning och match.
- Att få pröva på nya utmaningar.
- Att kämpa, känna glädje och vinna matcher, men också att lära sig förlora.
- Att ha roligt! Är det inte roligt stannar man hemma (Svenskhandboll 2018)

Svenska handbollsförbundet anser att alla ungdomar ska få möjligheter att fortsätta spela handboll, även de som väljer att inte elitsatsa. De vill även att alla ungdomar ska kunna utöva flera idrotter samtidigt men påpekar dock att det är viktigt att inte träningsmängden blir för stor för att minska skaderisken och möjliggöra individanpassad träning. Svenska handbollsförbundet understryker att om den totala träningsmängden blir för stor så behöver spelaren välja idrott. De redogör dock inte vem som ska fatta detta beslut.

Gällande handbollsförbundets ställningstagande beträffande etik som rör integreringsarbete menar de att svensk handboll ska ta avstånd från all form av rasism, mobbning, nollning och våld. De vill även att alla ska vara välkomna att spela handboll, att alla är lika mycket värda och att allas åsikter ska respekteras. Vidare framkommer att destruktiva tankar ska bekämpas med ett positivt förhållningssätt. Svensk Handboll arbetar även för att ungdomar ska ha inflytande, bli delaktiga och ta ansvar över svensk handbolls utveckling (Ibid.) De ger dock inga exempel över hur detta kan genomföras.

I samband med handbolls-EM i Sverige 2016 lanserades en introduktionsbok om handbollens spelregler på arabiska. Syftet med denna introduktionsbok ”*var att sänka trösklarna för engagemang i det svenska föreningslivet*” (Ibid).

Under Svenskhandbolls dokumentbank kan man hitta något som de kallar *Vision 2017*. I det dokumentet går de igenom handbollens verksamhetsidé, värdegrund och de övergripande målen. Starten för detta projekt var 2013 och det avslutades 2017. Svenska handbollsförbundet vill att handbollen ska bedrivas i enlighet med RF:s idéprogram *Idrotten vill*, FN:s barnkonvention och Svenska Handbollsförbundets policyprogram. De övergripande

målen är att öka tillväxten inom handbollens alla nivåer. Svenska handbollsförbundet vill att antalet föreningar, antalet tränare och spelare och antalet åskådare ska öka. De vill även att medieexponeringen ökar. De vill även att allt som handbollen gör ska kännetecknas av världsklass. De handlar om att cuper, konferenser, kommunikation, breddverksamhet och utbildningar genomförs på ett sådant professionellt sätt så att det uppfattas som ” världsklass” (Ibid.). De vill även att handbollens tillgänglighet ska öka och att svensk handboll präglas av öppenhet, delaktighet och att det är lätt att vara en del av svensk handboll. De vill även att svensk handboll ska kännetecknas av mångfald inom alla nivåer:

Svensk handbolls inriktning är att verka för allas möjlighet att vara med utifrån sina förutsättningar. Det avser alla individer, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön, sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar (Svenskhandboll 2018).

Resultaten visar att har Svenska handbollsförbundet har relativt lite riktlinjer och policydokument för integreringsarbete. Det är svårt att finna dokumenten och skrivningarna är övergripande såsom att handboll ska vara för alla. I dokumenten finns flera skrivningar som understryker vikten av att barn ska tränas med lekfullhet och att de ska vilja fortsätta med handboll. Det framgår inte tydligt i dokumenten att Svenska handbollsförbundet särskilt ska locka invandrare eller nyanlända till handbollen eller att ta socialt ansvar.

7.1.2 Hur framträder integreringsarbete på elithandbollsöverningars hemsidor?

Efter att studerat klubbarnas integreringsarbete på hemsidorna framkommer det att tolv av fjorton handbollsklubbar har något skrivet om integration eller att de har ett inkluderande arbetssätt i klubben. Begreppet *integrering* eller *integration* nämns endast tre gånger totalt på alla sidor. Idrottens mening från *Idrotten vill* som betonar att alla ska få delta oavsett kön, religion, etniskt ursprung, ålder, kön, sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar förekommer fyra gånger i dokumenten. Det framkommer att fyra av klubbarna har något beskrivet interaktionsprojekt på sina hemsidor. I ett av dessa projekt handlar det om att vända sig till skolor och låta alla barn och unga pröva på att spela handboll. Klubben (E) motiverar detta projekt med att de tar ett samhällsansvar för den växande befolkningen. Det saknas dock tydliga beskrivningar över hur projekten har gått till och vad de har resulterat i. En av klubbarna riktar sig till företag och vill att de ska investera i klubbens arbete för att ta socialt ansvar:

Oavsett vilket projekt som vi skraddarsyr under Rätt Väg så är det förankrat i barnkonventionen, evidensbaserad forskning om stärkande skyddsfaktorer, barnkonsekvensanalys i beslut och alltid med direkt inkludering av målgruppen. Låt oss förverkliga era projekt! (Handbollsklubb A).

Fem av klubbarna beskriver att de satsar på såväl bredd och elitverksamhet. En av föreningarna har en vision att ”Alla ska vara med” (Handbollsklubb B). Det framkommer dock inte att det finns några särskilda satsningar för att få med nyanlända i föreningen. I dokumentet anges att klubben arbetar med ett ”stort socialt engagemang på ett öppet och inkluderande sätt för mångfald där alla är bjudna”. En annan av de undersökta klubbarna anger att de är en mötesplats som med handbollen skapar gemenskap, glädje och engagemang för alla. Det framgår dock inte hur detta sker. Det ligger i linje med hur flertalet klubbar beskriver att de vill att alla ska vara med i föreningen, men inte hur de går till väga för att satsa på bredden. I en verksamhetsberättelse beskriver en av klubbarna att de är framgångsrika på samhällsengagemang när det gäller integration och skolsamarbete (Handbollsklubb C). Dock framgår inte vad och hur klubben har arbetat med i dessa frågor. I en vision för år 2025 uttrycker en av handbollsklubbarna att klubben skall vara delaktiga för att öka integrationen av utlandsfödda i föreningen (Handbollsklubb D). En annan av handbollsklubbarna har en satsning ”Alla ska med”. För att lyckas med rekrytering har klubbarna vänt sig till alla skolor i närområdet. Det finns dock inga särskilda satsningar på invandrare eller nyanlända.

Resultaten visar att integreringsarbetet framkommer svagt eller saknas på elithandbollsföreningarnas hemsidor. Det som klubbarna skriver vänder sig till barn och ungdomar och inte till elitherrar. Det är även svårt att hitta dessa dokument som handlar om integreringsarbete, för att hitta dokumenten så behöver man oftast gå in på klubbarnas stadgar eller dokumentbank. Ingen av klubbarna har något skrivet om integrering på sin förstasida. Det tycks som om integreringsarbete inte är en prioriterad fråga för elithandbollsföreningarna.

7.2 Intervjuer

Resultaten från intervjuerna presenteras i tre kategorier: integration in till idrott, integration genom idrott och avsaknad av integration.

7.2.1. Hur talar företrädare för elithandbollsforeningar om integrering och inkludering?

Integration in till idrott

Alla tre informanter vill öka antalet medlemmar till sin klubb men de skiljer sig på vilket sätt de vill göra denna ökning. Informant (1) tycker att denna rekrytering sker från mun till mun. I och med att staden där informant (1) verkar är ett stort handbolls-fäste sker ökningen genom att spelare i klubben tar med sig nya kompisar till träningen. Informant (1) menar också att det är viktigt att växa hållbart och det menar hen att klubben gör.

Informant (2) anser att nyrekryteringen av unga spelare är den viktigaste och svåraste delen för att öka antalet medlemmar i klubben. Hen anser att de allra yngsta i staden inte har någon vana och tradition av att spela handboll. Av den anledningen måste de kämpa mer än vad andra klubbar behöver göra. Informant (2) menar att det är viktigt att vara bra kompis med klubbarna i den absoluta närvärlden så att de inte uppfattar klubben på ett negativt sätt.

Joel: Hur går denna rekrytering till, har ni personer ute i mindre klubbar?

Informant (2): Bra fråga, först och främst så är det viktigt att vara kompis med klubbarna i sin absoluta närvärld. Så att de inte uppfattar oss på ett negativt sätt sen är det också så att vi behöver ha en tydlighet med vårt erbjudande. Vad står vi för? Vilken väg fram kan vi visa? Och hur ser innehållet ut? Mer än pengar är vår bild utan det är mer en genomtänkt bild över vad vi faktiskt har för skyldigheter, rättigheter och hur bra vi är på att ta hand om våra spelare.

Informant (3) menar att klubben inte strävar efter ett visst antal medlemmar men spelare från klubben är ute på skolor och leder handbollslektioner. Klubben hen arbetar inom har nyligen slagit sig samman med en mindre grannklubb. Detta har medfört att de har ökat antalet medlemmar snabbt. Hen hävdar att de fortfarande arbetar med växtvärken från denna sammanslagning och att bygga en struktur kring verksamheten. Hen säger samtidigt att det är kul när unga vill börja spela handboll.

Informant (1) och (2) tror att det finns grupper som de inte når med sin rekrytering och att det handlar om kultur och att de nyanlända inte känner till handbollen.

Informant (1): Absolut, ser man till handboll generellt så är det en vit, om får generalisera, en vit medelklass sport. Vi vet att fotbollen drar många av våra nyanlända i större utsträckning. Så det

handlar dels om kultur men även att man inte känner till handboll på det viset. Det finns inte i deras värld och där har och där har vi en skyldighet att öppna upp nya möjligheter.

Informant (2): Sedan är det den tuffa utmaningen att verka i staden. Det säger nästan sig självt att det kan vara föräldrar som nyligen har kommit hit. Som inte har någon som helst tradition med handboll. Fotboll kan ändå alla men handboll är inte lika naturlig i exempelvis arabvärlden om vi jämför med den flyktingvåg som kom hit på 90-talet då många kom från Jugoslavien. De hade handboll och basket med sig på ett helt annat sätt och då blir det mycket lättare.

Samtliga informanter menar att deras klubbar arbetar för att behålla sina spelare under en lång tid och informant (2) och (3) belyser att det är viktigt att erbjuda andra alternativ för de spelare som inte får chans eller inte vill fortsätta sin elitsatsning. Informant (2) menar vidare att det är en pågående diskussion och utmaning att de dels har tydlig resultatnriktning med uttagningar av spelare, dels att handboll är till för alla. Men informant (2) påstår att klubben inte har exkluderat någon ännu. Informant (1) menar att de erbjuder handbollsalternativ efter karriären och belyser istället att det är viktigt att spelarna bygger en karriär som inte är handbollsrelaterad. På så sätt har spelarna något att falla tillbaka på om de skadar sig eller liknande.

Alla tre informanter anser att det är en stor utmaning med att locka mer publik till sina matcher och de medger att klubbarna har dalande publiksiffror. Informant (1) och (2) tror att det finns målgrupper som de inte når och de hävdar att de arbetar med att nå ut till dessa. Informant (1) belyser att det är ett problem att deras insatser inte ger resultat men menar att en del av ansvaret även åligger andra organisationer.

Joel: ”Tror du även att det finns en handbollspublik som ni inte når?”

Informant (1): ”Ja absolut, det märker vi också vilket förvånar mig mycket, vi sträcker ut händerna till stora ideella organisationer för att kunna nå ut till alla i samhället med fribiljetter och dessa organisationer kommer inte”.

Informant (2) beskriver klubbens strategi av att öka publiksiffrorna genom att de delar upp de tillgängliga målgrupperna. Hen anser att de når ut till klubbens medlemmar och sponsorer men att de har svårt att nå den breda allmänheten. Klubben försöker nå ut genom olika kampanjer och att vara ute på skolor men hen anser att det är en svår fråga. Hen menar samtidigt att om de lyckas locka en ny publik så kommer de fortsätta att gå på matcher. ”Men

det är ju den stora frågan, hur får du dit den stora allmänheten? Sedan när du väl fått dit folk så känner de wow det här var ju häftigt med handboll” (Informant 2).

Informant (1) och (2) menar att det är ett problem att handbollen har blivit mer lättillgänglig genom tv-sändningar och att det är en anledning till att de har dalande publiksiffror.

Informant (2) menar till och med att Cmore är klubbens största fiende och att många stannar hemma för att det är mer bekvämt att sitta hemma i soffan. Informant (2) menar att det är svårt att få in spelare med utländsk bakgrund men att när de väl börjar spela handboll så är det inte några problem att få dem att integreras.

Det handlar mer om att få in dem i verksamheten, det är det svåra. Sen tror jag inte handbollen skiljer sig åt från andra idrotter, det är ju där integrationen sker, det är ju det alla ser och det märker vi också. Jag menar om du har 13-14 åringar de går ju inte runt och tänker på var medspelare kommer ifrån. De har inte det på sin dagordning, utan det är mer tröskeln hur vi når dem? Och i vårt fall hur vi fångar upp dem och får in dem i handbollen (Informant 2).

Två av klubbarna har ett system som kan hjälpa spelare med ekonomiska svårigheter så att de får möjlighet att åka med på cuper och träningsläger. Informant (2) medger att 90 procent av klubbarna kan betala de avgifter som krävs men att de går in och stödjer i enstaka fall. Hen beskriver detta som en känslig fråga som man får behandla diskret för att inte utsätta barnet för mer jobbiga situationer. ”Sedan handlar det i enstaka fall om direkt kontakt med socialsekreterare och det försöker man sköta lite snyggt, för det är ju barnets bästa som man ska se till” (Informant 2).

Integration genom idrott

Alla tre klubbar har något slags integrationsprojekt men projekten ser olika ut. Två av klubbarna har projekt som drivs utanför föreningarnas verksamhet. De har alltså inte skett genom handbollsträningar inom de befintliga lagen. Ett av projekten gick ut på att tjejer från socioekonomiskt svaga områden träffades en dag i veckan för att idrotta. Det behövde inte vara just handboll, men tanken var att det var deras timme och att de inte skulle känna någon press från andra. Informant (1) menar att det inte resulterade i att tjejerna började spela handboll men hen såg en glädje och lustfylldhet i aktiviteterna. Det var även samma tjejer som kom varje vecka och det menar informanten är ett bevis på att projektet uppskattades.

Inom ett annat projekt i en annan klubb så var tanken att fler personer skulle bli mer fysiskt aktiva. Detta skulle ske genom att spelare från A-laget höll i träningspass som var gratis.

Informant (2) menar att handbollen i sig inte kan öka integrationen i samhället men att klubben kan bidra på andra sätt. ”Jag tror att handbollen i sig, alltså det som händer på plan. Den vägen är lång att gå. För då måste vi vara ute mer och presentera sporten. När det gäller vår klubs roll i samhället så kan vi bidra som en stor aktör i staden” (Informant 2).

Informanten menar att klubben skapade en mötesplats för personer med olika bakgrunder och att åldersspannet var allt från 7 - 80 år. Informant (2) menar att den pågående verksamheten är det största integrationsprojektet klubben har. Hen belyser även det som problematiskt att det krävs mycket arbete och pappersarbete för att få stöd för dessa projekt och menar att det behövs mer ekonomiskt stöd för att utveckla dessa delar.

Samtliga informanter menar att handbollen hjälper spelarna att utvecklas inom andra områden än just handbollskunnandet i sig. Informant (2) tog upp det som hen menar är idrottens två uppdrag: dels att fostra goda samhällsmedborgare, dels att de ska bli bra på idrottandet i sig. Informant (3) tror att spelarna stärks socialt av att få vara en del av en grupp och att få nya vänner och anser att den fysiska delen stärker spelarnas självbild.

Avsaknad av integration

Informant (1) är negativt inställd till begreppet integrationsprojekt och menar istället att det är viktigt att skapa arenor där människor kan mötas. Hen vill inte att man ska rikta sina insatser mot en speciell grupp utan fokusera på alla medborgare i staden. Här utvecklar hen sitt resonemang:

”Jag är lite allergisk mot integrationsprojekt. Jag tycker det är viktigare att vi möjliggör arenor där människor kan mötas, oavsett var man kommer ifrån och oavsett ålder. Ensamheten hos de äldre ökar i samhället, hur kan vi inkludera dem? Det är lika viktigt som att inkludera en familj som precis har kommit till Sverige. Att inte sätta etiketter på folk, utan öppna upp för verksamheter där alla känner sig välkomna. Staden är ju en akademisk stad med mycket högrepresterande, vilket gör att unga vuxna mår dåligt. Hög stressfaktor och hög press, så även om du har ett ordnat yttre och ordnade familjeförhållanden. Så ser jag att vi som klubb kan ha ett ansvar att stärka även där. Bakom de höga häckarnas helvete” (Informant 1).

Informant (2) menar att handbollen gör mycket för integrering i samhället men att det finns grupper som är underrepresenterade. Hen menar att exempelvis när det anordnas stora mästerskap skulle Sverige kunna åstadkomma så mycket mer.

Sammanfattningsvis visar resultaten från intervjuerna att företrädare från de tre handbollsklubbarna talar om kategorierna integrering till idrott, integrering genom idrott och avsaknad av integrering. Klubbarna vill ha mer stöd för sin verksamhet. Alla är överens om att nyrekrytering är viktigt och ett ökat publikstöd. Handbollen kan bidra med att fostra goda samhällsmedborgare samt förbättra språkkunskaper. Det framkommer även en viss misstro från en av informanterna till integrationsprojekt eftersom handbollen bör rikta sig till alla medborgare.

8 Diskussion och slutsats

Uppsatsens syfte var att identifiera och analysera hur svenska elithandbollsföreningar arbetar med frågor om integration och inkludering. Resultaten visar att Svenska handbollsförbundet har relativt svaga riktlinjer för integreringsarbete och att policydokument är svåra att hitta på hemsidan. Många skrivningar i dokumenten är övergripande såsom att handboll ska vara för alla och allas lika värde. I dokumenten finns flera skrivningar som understryker vikten av att barn ska tränas med lekfullhet och att de ska vilja fortsätta med handboll. Det framgår inte tydligt i dokumenten att Svenska handbollsförbundet särskilt ska locka invandrare eller nyanlända till handbollen.

Begreppet integration betyder enligt Agergaard och Sörensen (2010) en process då etniska minoriteter försöker att bli medlemmar av ett samhälle. Författarna skiljer på kulturell integration som innebär att det skapas en förståelse för vilka normer och värden som gäller inom idrotten och som i bästa fall leder till att det skapas en ömsesidig respekt och acceptans. Den andra delen är social integration som betyder att det sker en utveckling av relationer mellan minoritets- och majoritetsutövare. Skrivningar om integration och hur handbollen bör arbeta med detta saknas på hemsidan. Svenska handbollsförbundets *Vision 2017* visar att alla ska få vara med oavsett bland annat nationalitet och etniskt ursprung. Det tyder på att det finns en vilja att öppna dörrar för fler inom handbollen, men att dokumenten på hemsidan inte anger hur detta bör gå till. Svenska handbollsförbundet lyfter fram värdet av barn- och ungdomshandbollen för att få fler medlemmar. Det tyder på att integration kan komma

underifrån genom den nya generationen. Svenska handbollsförbundet borde enligt min uppfattning stärka sina skrivningar och synliggöra dem på hemsidan som ett skyltfönster om hur handbollen ska arbeta för att fler invandrare och nyanlända kan komma med i handbollen. Mångkulturalism innebär att det finns en strävan att olika kulturer ska integreras men att de ska kunna behålla sina kulturella särdrag. Integration är något som borde framgå på ett tydligare sätt i riktlinjerna på Svenska handbollsförbundets hemsida för att det ska få genomslag i handbollsföreningar.

I analysen av de fjorton elitherrhandbollsklubbarnas (Handbollsligan) hemsidor visar att integreringsarbetet framträder svagt eller saknas. Det resultatet ligger i linje med de riktlinjer som Svenska handbollsförbundet anger på sin hemsida. Det som klubbarna skriver om integration vänder sig främst till barn och ungdomar och inte till elitherrar. Det är även svårt att hitta dessa dokument som handlar om integreringsarbete på klubbarnas hemsidor. Integration är relativt osynligt på klubbarnas hemsidor. Dokumenten finns i klubbarnas stadgar eller på deras dokumentbank. Ingen av klubbarna har något skrivet om integrering på sin förstasida på hemsidan. Det tyder på att integreringsarbete inte är en prioriterad fråga för handbollsklubbarna. Dock bör nämnas att fyra av fjorton klubbar anger på sina hemsidor att de driver något projekt kring integrering. Det tyder på att det finns en ambition att utöka antalet invandrare och nyanlända i handbollen. Det sannolika är att handbollen fortfarande ligger långt efter fotbollen som integrationsarena (Norberg 2002; Peterson 2000). Peterson (2000) anger att föräldrar med utländsk bakgrund är stor inom fotbollen.

En fråga som man ställer sig är om det inte räcker med att andra sporter än handbollen tar hand om invandrare och nyanlända? Det kan tolkas som en form av *assimilation* om en minoritetsgrupp överger sin gamla kultur så att det inte finns några kulturskillnader i samhället. Eftersom många barn och unga spelar fotboll behöver de kanske inte överge fotbollen till förmån för handbollen? Det tycks som att handbollsklubbarna ser hela sin verksamhet som ett integrationsprojekt. Med det menas att alla ska ha rätt till att delta i handbollsverksamheten. Klubbarna verkar däremot ha svårigheter med att uttrycka hur de arbetar med detta på sina hemsidor utförligt.

Klubbarna menar även att de bör få mer stöd för den verksamhet som de faktiskt bedriver. Svenska elithandbollsföreningar vill föra fram att de har en verksamhet som passar alla och att de har en verksamhet som alla är välkomna till. Projekten som klubbarna driver riktar sig

ofta till skolor och drivs genom Idrottslyftet. Klubbarna söker även medel från privata aktörer inom klubbarnas närområde och kan på så sätt driva igenom sina integrationsprojekt. Klubbarna vill vara tillgängliga för alla och de vill få in fler ungdomar till verksamheten. Om man ser till begreppen *integration in till idrott* och *integration genom idrott* arbetar handbollsklubbarna oftast med att få in ungdomar med invandrarbakgrund till idrotten. De beskriver inte hur idrotten kan hjälpa ungdomar att integreras i samhället. Klubbarna är även sämre på att redovisa vad deras projekt har resulterat i. Med tanke på det ”implicita kontraktet” (Larsson 2013) som handlar om att staten betalar föreningar för att idrotten ska vara öppen för alla borde handbollsklubbarna kunna göra mer i sitt integreringsarbete. Enligt Larsson (2013) borde det finnas tydligare strategier för att få fler ungdomar att hitta och fortsätta med idrott. Det finns goda exempel i de projekt kring integrering som några av föreningar driver. Om dessa projekt kunde synliggöras tydligare på hemsidorna vore det ett steg i rätt riktning. En anledning till att projekten inte beskrivs mer kan vara för att klubbarna inte ser några resultat från projekten. Eftersom detta inte heller är en prioriterad fråga kan det även förklaras med att klubbarna saknar resurser för att beskriva projekten utförligt.

I analysen från intervjuerna talar företrädare (ansvarig för CSR-arbete och affärsutveckling, sportchef och idrottskonsulent) om integreringsarbete inom kategorierna *idrott in till integrering*, *integrering genom idrott* och *avsaknad av integrering*. Alla informanter var överens om vikten av att öka antalet medlemmar till sin klubb. Inom kategorin *idrott in till idrott* var nyrekrytering av unga spelare en central del. Skolan som rekryteringsarena kan vara fruktbar för att locka barn och unga till handbollen. Liknande projekt som riktar mot skolor i socioekonomiskt svaga områden såsom *Fotboll för fred och integration* och *Idrottens kraft* har varit lyckosamma inom fotbollen. En annan viktig del som informanterna talar om är att locka fler människor till matcher och på så sätt öka publiktrycket. Det finns emellertid inte enbart positiva effekter av arbete med integreringsarbete inom idrott. Fundberg (2004) menar exempelvis att idrotten kan öka motsättningar mellan personer med olika bakgrund och skapa en vi-mot-dom-känsla. Detta har kommit till uttryck inom fotbollen där det har blivit en norm att skrika hatiska kommentarer till motståndare. Inom handboll är detta ingenting som informanterna talar om. Det betyder inte att det inte förekommer. Det mesta tycks handla om att kunna öka intäkter genom att locka fler människor till handbollen. Riksidrottsförbundets ambition är att idrottsrörelsen ska arbeta för att invandrare och barn och unga med invandrarbakgrund kommer med i föreningsverksamheten (Riksidrottsförbundet 2018a). Det som informanterna talar om ligger i linje med Riksidrottsförbundets intentioner.

I kategorin *integration genom idrott* talar de tre informanterna om integreringsprojekt som deras klubbar bedriver. De menar att det är problematiskt med projekt och inte säkert att de får några långvariga konsekvenser. Det framkommer i intervjuerna att handbollen kan bidra med att vara en mötesplats för olika människor och att fostra till goda samhällsmedborgare. Ytterligare något som lyfts fram i intervjuerna är att språket hos invandrare och nyanlända kan förbättras genom att delta i handbollsverksamhet. Det ligger i linje med Haudenhuyes, Theebooms och Skilles (2014) studie som visar att både språk och hälsa förbättras genom att delta i idrott.

I intervjuerna framkommer även en slags trötthet när det gäller integrationsarbete inom kategorin *avsaknad av integration*. En av informanterna talar om att locka andra grupper än just invandrare till handbollen såsom äldre och ensamma människor. Det var även tydligt hos någon av informanterna att handbollen borde kunna göra mer för att locka nyanlända och invandrare till verksamheten. Enligt Agergaard (2018, s. 20) kan segregation leda till social isolation. Det finns en risk att handboll utövas i vissa områden med en viss grupp människor med samma bakgrund och inte i andra områden. I förlängningen kan det leda till rollsegregation som betyder att en del etniska grupper tar missgynnande roller i samhället. På så sätt menar jag att handbollen borde kunna göra mer för att locka olika människor från skilda socioekonomiska områden till sporten. Det tycks som om klubbarna inte är intresserade av att arbeta mer tydligt med integrering. Det viktiga för handbollsklubbarna är få fram elitpelare och att förbättra de ekonomiska förutsättningarna.

I denna uppsats har en kvalitativ ansats med dokument och intervjuer som datamaterial använts. Genom att analysera och tolka Svenska handbollsförbundets hemsida samt fjorton elithandbollsklubbar i Handbollsligan samt transkriberade intervjuer med företrädare för tre av klubbarna har uppsatsen kunnat svara på hur svenska elithandbollsöreningar arbetar med frågor om integration och inkludering. För att undvika naiv empirism och kunna sätta in resultaten i ett större sammanhang har uppsatsen analyserat resultaten med hjälp av olika begrepp och tidigare forskning. En kvantitativ studie med en större datamängd skulle kunna ge andra resultat än vad föreliggande uppsats har visat. I intervjuerna valdes informanter ut av klubbarna själva. De valda informanterna har framträdande roller inom sina föreningar som ansvarig för CSR-arbete och affärsutveckling, sportchef och idrottskonsulent. I denna uppsats har inte ledare, tränare eller aktiva inom handbollsklubbarna intervjuats om integrering och

inkludering. Det hade kunnat ge andra svar än vad denna uppsats har kommit fram till. Det vore intressant att undersöka ledares, tränares och aktivas uppfattningar om handbollens integreringsarbete i en kommande studie. Det vore också spännande att jämföra ungdomshandbollens syn på dessa frågor jämfört med elithandbollen. Ytterligare spännande i en kommande studie är att jämföra eventuella skillnader mellan dam- och herrhandboll när det handlar om handboll som integrationsarena

9 Käll- och litteraturförteckning

Agergaard, S. (2008). Elite athletes as migrants in Danish women's handball. *International Review for the Sociology of Sport*, 43(1), ss. 5-15.

Agergaard, S. (2018). *Rethinking Sports and Integration: Developing a Transnational Perspective on Migrants and Descendants in Sports*. Milton: Routledge.

Agergaard, S. & Sørensen, J.K. (2010). Policy, sport and integration: the case of talented ethnic minority players in Danish football clubs. *International Review for the Sociology of Sport*, 2(2), ss. 205–221.

Bryman, A. (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB

Coalter, F. (2015). Sport-for-Change: Some Thoughts from a Sceptic. *Social Inclusion*, 3(3), ss 19-23.

Dalarnas tidning (2016).

<https://www.dt.se/artikel/borlange/alice-bah-kuhnke-hyllar-borlange-bandys-integrationsarbete> [2018-12-25]

Dukic, D. McDonald, B. Spajic, R. (2017). Being able to play: experiences of social inclusion and exclusion within a football team of people seeking asylum. *Social Inclusion*, 5(2), ss 101-110

Eriksson-Zetterquist, U. & Ahrne, G. (2015). Intervjuer. I: Ahrne, G. & Svensson, P. (red.). *Handbok i kvalitativa metoder* Stockholm. Liber, ss. 34 - 53.

Ekholm, D. & Holmlid, S. (2018). Idrott för integration- så blir satsningen hållbar.

<https://www.idrottsforskning.se/idrott-for-integration-sa-blir-satsningen-hallbar/> [2018-12-30]

Ekholm, D & Dahlstedt, M. (2018). Idrotten och frihetens krafter – viljan

Att aktivera. I: Dahlstedt, M. (red.). *Förortsdrömmar: Ungdomar, utanförskap och viljan till inkludering*. Linköping: Linköping University Electronic Press, ss. 107-124.

Eurostat (2018). [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics/sv)

[explained/index.php?title=Asylum_statistics/sv](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics/sv) [2018-12-25]

- Fundberg, J. (2004). *Vi vs Dom: Idrottens förmåga och problem med integration*.
Idrottsforum.org. <https://www.idrottsforum.org/articles/fundberg/fundberg041026.html>
[2018-12-25]
- Hafen, N. (2015). Fotboll för fred och integration. *Svensk Idrottsforskning*, (4) ss. 36-39.
- Haudenhuyse, P., Theeboom, M. & Skille, E. A. (2014). Towards understanding the potential of sports-based practices for socially vulnerable youth, *Sport in Society*, 17(2), ss. 139-156.
- Idrottens kraft (2018). <http://www.idrottenskraft.se> [2018-12-29]
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *InterViews: Learning the craft of qualitative research interviewing*. 2. ed. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.
- Larsson, H. (2013). Konsten att stänga dörren: Strategier för att få unga att vilja fortsätta. I: Dartsch, C. & Pihlblad, J. (red.). *Spela vidare: En antologi om vad som får unga att fortsätta idrotta*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning, ss. 123-150.
- Migrationsinfo (2018). <http://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/asylsokande-i-sverige/> [2018-10-09]
- Nationalencyklopedin (2018).
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/mångkulturalism> [2018-12-09]
- Nichols, J. & Collins, M.F. (2005). Sports clubs, social capital: Volunteers and sports clubs. *Leisure studies Association*, (85), ss. 105-118.
- Norberg, J. R. (2002). *Idrott och integration. En kunskapsöversikt*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Normark, G. & Persson, T. (2009) CSR- av, med och genom idrott. *Svensk idrottsforskning*, (3), ss. 26-30.

Peterson, T. (2000). Idrotten som integrationsarena? I: Lundberg, S. & Rystad, G. (red.): *Att möta främlingar*. Kungälv: Grafikerna, ss. 141-166.

Reinhard, P. H., Theeboom, M., & Skille, E. A. (2014). Towards understanding the potential of sports-based practices for socially vulnerable youth, *Sport in Society*, 17(2), ss 139-156.

Riksidrottsförbundet (2018a).

https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/detta-ar-svensk-idrott/idrottenvill_2009_webbversion2.pdf [2018-10-09]

Riksidrottsförbundet (2018b). <https://www.rf.se/Statistik> [2018-10-09]

Riksidrottsförbundet (2018c).

<https://www.rf.se/Idrottensfinansiering> [2018-10-09]

Sburlan, I. & Rata, G. (2017). Social Integration of 6-7 Year-Old Children in a Handball Initiation Group. *Gymnasium: Scientific Journal of Education, Sports & Health*, 18(1), ss. 67-70.

Schneider, J. & Crul, M. (2010). New insights into assimilation and integration theory: Introduction to the special issue. *Ethnic and Racial Studies*, 33(7), ss. 1143-1148.

SOU 1997/98:16. Sverige, framtiden och mångfalden från invandrapolitik till integrationspolitik.

SOU 2008:59. Föreningsfostran och tävlingsfostran: en utvärdering av statens stöd till idrotten. Betänkande från Idrottsstödsutredningen. Stockholm: Fritze.

Svenskhandboll (2018). <http://www.svenskhandboll.se> [2018-12-09]

Trondman, M. (2005). Mångkulturella ideal i idrottens värld: Föreningsidrottande unga vuxnas uppfattning om mångkulturalism. *Svensk idrottsforskning* (3), ss. 29-32.

Trevligt folk (2015). <https://www.youtube.com> [2018-10-09]

United Nations High Commissioners for High Refugees (2018). <https://www.unhcr.org>
[2018-12-25]

Unicef (2018). https://www.unicef.org/sports/23619_57597.html [2018-12-25]

Vetenskapsrådet (2014). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning.*

Bilaga 1

Litteratursökning

I bilagan Litteratursökning ska du återge de sökningar du har gjort för att hitta tidigare forskning inom ditt ämnesområde. Det gör inget om bilagan blir längre än en sida.

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att identifiera och analysera hur svenska elithandbollsföreningar arbetar med frågor om integration och inkludering.

Vilka sökord har du använt?

Ämnesord och synonymer svenska	Ämnesord och synonymer engelska
Integration, idrott, handboll.	Integration, sports, handball.

Var och hur har du sökt?

Databaser och andra källor	Sökkombination
Google Scholar	Integration and sports, Integration och idrott. Idrott som integrationsarena.
GIH:s bibliotekskatalog	Textens mening, Agergaard.

Kommentarer

<i>Google scholar funkade bra, jag fick även tips på vetenskapliga artiklar av min handledare och kunde hitta fler författare via litteraturlistorna.</i>

Bilaga 2

Intervjuguide

Introduktion

Kan du berätta lite kort om din väg in i handbollen och hur du hamnade på den position du har nu?

Hur många år har du jobbat med detta yrke?

Vilka är de största utmaningarna för dig? ’

Organisation

Hur många aktiva utövare har ni i er klubb? Vilka nivåer?

Strävar ni efter ett visst antal medlemmar i klubben?

Vilken typ av medlemmar vill ni ha? Tex fler unga eller fler tjejer?

Hur går rekryteringar av medlemmar till?

Finns det grupper som ni inte når, som ni skulle vilja nå?

Vilka insatser gör ni för att behålla spelarna i klubben?

På vilket sätt jobbar ni med att öka klubbens publiksiffror?

Vem är den typiska personen som går och tittar på handboll?

Finns det en potentiell handbollspublik som ni inte når?

Synen på handbollens roll i samhället

Förutom handbollskunnandet i sig, inom vilka andra delar utvecklas era spelare?

Vilket stöd finns för de spelare som kommer från svaga socioekonomiska områden?

Anser du att handboll kan öka förståelsen för individers olikheter, och i så fall på vilket sätt?

Hur bör en spelare i er klubb bete sig? På och utanför plan?

Anser du att handbollen kan vara ett verktyg för att öka integrationen i samhället?

Om ja, vad är de viktigaste delarna?

Projekt för ökad integration

Har ni i dagsläget något projekt vars syfte är att genom handboll öka integrationen i samhället?

Om ja, får ni något ekonomiskt stöd för att för att genomföra dessa projekt och av vem?

På vems initiativ var det att starta detta projekt?

Vilka konsekvenser har detta projekt fått?

Mål och visioner för klubben

Vad har du för mål och visioner för klubben?

Bilaga 3

Samtyckesbrev till respondent

Jag heter Joel Lundin och studerar till idrottslärare på GIH i Stockholm. Jag skriver en uppsats om hur elithandbollsklubbar jobbar med integration och inkludering.

Respondentens medverkan i studien är konfidentiell. Svaren kommer endast att användas i den aktuella uppsatsen och varken namn på respondenten eller namn på handbollsklubben kommer inte att användas. Vid intervjun kommer jag också att fråga om jag får spela in samtalet. Du kan då välja att vara med på intervjun utan att vi spelar in den. Intervjun kommer att transkriberas och analyseras för att kunna svara på uppsatsens syfte. Intervjun är frivillig och respondenten kan avbryta när som helst.

Eventuella ändringar och tillägg

.....

Datum

.....

Här med intygar respondenten att villkoren ovan godkänns

.....

Kontaktinformation: Joel Lundin, joel.lundin1537@gmail.com, 0708100316

.